

Wanda Tetzlaff

Śrem, woj. poznańskie. Stanowisko 8

Informator Archeologiczny : badania 15, 60-61

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

trzeci odcinek odkryty na stanowisku. We wnętrzu zawierała analogiczne poziomy osadów, powstałe w długim procesie jej wypełniania, jakie obserwowano na odcinkach badanych w 1978-79 r. W ścianie północnej wystąpiły ślady zawałonej niszy. W górnej i środkowej jej części znaleziono kilkanaście fragmentów naczyń i krzemienie. W dolnej regularnie trapezowatej części fosy znaleziono większą ilość kości zwierzęcych, ułamki naczyń i przęślik. Wszystkie odkryte zabytki to wytwór kultury pucharów lejkowatych.

Znalezienie trzeciego odcinka pozwala przypuszczać, że fosa okalała osadę w kształcie owalu lub okręgu o średnicy 320-350 m.

Drugi wykop usytuowano w odległości 60 m na południe od fosy. Odkryto cztery jamy, znajdujące się od 4 do 8 m od siebie. Jedna z nich była podwójna i obie jej fazy zawierały materiał kultury pucharów lejkowatych. Bardzo obfity materiał znaleziono w jamie 19, gdzie odkryto fragmenty kilkunastu naczyń oraz dużo kości zwierzęcych. We wszystkich znajdowano kamienie żarnowe i płyty szlifierskie. Gęste występowanie jam na obszarze okolonym fosą pozwala przypuszczać, że osada nie była tylko miejscem przechowywania bydła, ale miała charakter mieszkalny.

Zbiory znajdują się w PMA.

Badania będą kontynuowane.

ŚREM
woj.poznańskie
Stanowisko 8

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Wanda Tetzlaff. Finansowało MA w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Osada kultury pucharów lejkowatych.

Stanowisko znajduje się na zachodnim krańcu miasta, na terenie Cmentarza Komunalnego, gdzie podczas kopania grobów natrafiono na liczne ułamki naczyń kultury pucharów lejkowatych. Położone jest na krańdzi niewielkiej wysoczyzny wśród cieków wodnych.

Założono dwa wykopy - I o wymiarach 5 x 5 m i oddalony od niego o 36 m - II o powierzchni 5 x 10 m.

Wykop I: pod warstwą humusu /warstwa I/, na głębokości 25 cm od powierzchni, wystąpił zbity płasek z niewielkimi soczewkami gliny i dużą ilością bardzo drobnych i większych kamieni, stanowiących naturalny składnik warstwy /warstwa II/. Na głębokości 50-60 cm znajdował się już całec /glina/. Na terenie wykopu odkryto dwie jamy /nr 1, 2/.

Wykop II: pod warstwą humusu /warstwa I/, na głębokości 25 cm poniżej powierzchni, zalegała warstwa jednolitej piaszczystej ziemi z licznymi różnej wielkości kamieniami, koncentrującymi się głównie w stropowej partii warstwy i stanowiącymi również jej składnik naturalny /warstwa II/. Calec /głina/ wystąpił na głębokości 80-90 cm od powierzchni. W obrębie wykopu odsłonięto pięć jam /nr 3-7/.

Jamy 1-5 oraz 7 były raczej niewielkie, w rzucie poziomym prze-
ważnie okrągłe o średnicach od 0,90 do 1,70 m. Głębokości ich wynosi-
ły od 0,20 do 1,10 m. Wyróżniła się natomiast rozmiarami jama 6,
której tylko część odsłonięto na terenie wykopu, Szerokość jej wynosiła
3,55 m, głębokość 30 cm, dno płaskie. Stanowiła przypuszczalnie pozos-
tałość póżziemianki.

Materiał zabytkowy reprezentowany jest głównie przez ceramikę
- fragmenty pucharów, mis, amfor /jedna cała amfora/, dużych naczyń
workowatych i in. Ponadto znaleziono 4 przęśliki gliniane i fragmenty
dwóch płytek kamiennych do polerowania narzędzi.

Cechy stylistyczne ceramiki datują osadę na lubońską fazę wschod-
niej grupy kultury pucharów lejkowatych.

Dokumentacja i materiał zabytkowy znajduje się w MA w Poznaniu,

Badania będą kontynuowane.

TARKOWO DOLNE, gm. Nowa Wieś Wielka
woj. bydgoskie
Stanowisko 23

Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu
Katedra Archeologii
Zespół Badań Kujaw

Badania prowadziła mgr Danuta Prinke. Finanso-
wał UAM w Poznaniu. Trzeci sezon badań. Osada
ludności kultury pucharów lejkowatych - końcowy
odcinek fazy III rozwoju kultury pucharów lejkowa-
tych na Kujawach, ślady osadnictwa ludności kul-
tury amfor kulistych oraz osadnictwa ludności
schyłkowo-neolitycznej.

Po rocznej przerwie kontynuowano badania w strefie północnej
i północno-zachodniej zasięgu osady, obejmując nimi powierzchnię ok.
1,5 ara /wykopy: XXIII, XXVB, XXVIA, XXVIA, XXVIII, XXIX, /.
W efekcie uzyskano 139 fragmentów zdobionych ceramiki kultury pucha-
rów lejkowatych, 655 fragmentów niezdobionych ceramiki kultury pucha-
rów lejkowatych, 6 fragmentów zdobionych ceramiki i 247 fragmentów
niezdobionych ceramiki kultury amfor kulistych, 22 fragmenty niezdobio-
nej ceramiki schyłkowo-neolitycznej, 58 krzemienych zabytków, 2 sie-
kiery kamienne oraz fragment kamiennego topora, prawdopodobnie typu X.